

N:o 27.

Ank. till Riksd. Kansli den 22 Febr. 1873, kl. 11 f. m.

Kongl. Maj:ts nådiga Proposition till Riksdagen, om indragning på vissa vilkor till statsverket af den för närvarande åt Christianstads stad upplåtna rätt öfver Skillinge fiskeläge; Gifven Stockholms Slott den 30 Januari 1873.

Uti de af Konung Christian IV i Danmark för staden Christianstad den 15 Mars 1622 utfärdade privilegier, hvilka, sedan provinsen Skåne kommit under Sveriges Krona, blifvit genom särskilda Kongl. Maj:ts resolutioner den 21 November 1660 och den 15 April 1676 stadfästade, har staden fått sig förunnadt och beviljadt, bland annat, att allid dädan- efter, intilldess annorlunda förordnades, bruka och behålla, mot årlig ränta, Skillinge fiskeläge i Hofby socken, Ingelstads härad och Christianstads län, hvilket fiskeläge af framfarna Konungar varit under Åhus privilegieradt. Jemlikt Kongl. Maj:ts och Rikets Kammar-kollegii utslag den 2 December 1850, hvilket blifvit af Kongl. Maj:t i nåder fastställt den 11 December 1852, är berörda ränta nu bestämd till 4 R:dr Banko eller 6 R:dr Riksmynt, som till Kronan erlägges af staden Christianstad, hvilken öfverlätit dispositionsrätten öfver fiskeläget till sin Borgmästare i afräkning å hans lön.

På grund häraf antager Borgmästaren åboer och bestämmer den jordskyld, de hafva att erlägga, hvilken utgår dels i årligt landgille till olika belopp

belopp om högst 4 R:dr 50 öre och lägst 1 R:dr 50 öre för hvarje åbo, dels i städja af 10 R:dr vid hvarje åboombyte; dock äro dessa afgifter icke för all framtid bestämda, utan kunna möjligen framdeles förhöjas. Med afseende på den otrygghet, som ett sådant förhållande för åborne måste medföra, och enär den tillfälliga omständigheten, att fiskeläget blifvit en stad tills vidare förunnadt, icke borde för all framtid beröfva åborne förmanen att beredas en lika tryggad ställning, som idkare af hafs- och salt-sjöfiske i allmänhet, hvilka nedsatt sig i hafsskären, har uti underdånig skrifvelse den 10 Maj 1870 Riksdagen, som i öfrigt funne det särdeles olämpligt, att staden Christianstad fortfarande hade rätt till afgäld af ifrågavarande, 7 mil derifrån belägna och under Ingelstads häradsrätt lydande fiskeläge hemställt, att utredning måtte verkställas, om och på hvad vilkor en till tryggad besittning för Skillinge fiskeläges åbor ledande reglering kunde med tillgodoseende äfven af stadens rätt åvägabringas, samt att nådig proposition härom måtte till Riksdagen aflåtas.

Kongl. Maj:t har i anledning häraf infordrat underdåniga yttranden från så väl stadsfullmäktige och borgmästaren i Christianstad som Skillinge åbor, Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i länet och Kammar-kollegium, hvilka dervid hufvudsakligen andragit:

Stadsfullmäktige, att, derest den föreslagna regleringen kunde åvägabringas, sådant skulle ej mindre för staden än äfven för åborne medföra fördel, i följd hvaraf från stadsfullmäktiges sida icke något vore emot verkställighet af slik reglering att erinra, dock under förutsättning att det vederlag, som skulle staden eller dess borgmästare tillkomma, ej bestämdes lägre än den inkomst, som, enligt nuvarande borgmästares uppgift, vore från Skillinge fiskeläge att till borgmästarens aflöning påräkna, eller 250 R:dr R:mt årligen;

Borgmästaren E. Clairfelt, att han för sin del, lika med stadsfullmäktige, icke hade något att erinra emot den föreslagna regleringen, derest stadens och dess borgmästares rätt blefve tillgodosedd, på sätt stadsfullmäktige påyrkat; att, enligt ett vid hans tillträde af borgmästaretjenten i Februari månad år 1862 emellan honom och dåvarande åbor träffadt aftal, dervid vilkoren af dem hufvudsakligen dikterats, det årliga landgillet från 62 åbor uppginge till 221 R:dr 75 öre, hvadan och då städjan vid hvarje åboombyte vore bestämd till 10 R:dr samt det, i betraktande af åbornes stora antal, icke kunde anses öfverdrifvet att beräkna 3 åboombyten om året, det af stadsfullmäktige äskade vederlag af 250 R:dr för år syntes icke vara för högt tilltaget; — och att Skillinge fiskeläge, som på östra sidan angränsades af Östersjön, men i öfrigt omgäfvades af egorna

till hemmanet N:o 15 Qvarnby, låge vid en odlad kust, och ingalunda vore jemförligt med de i Riksdagens skrifvelse omförmälda fiskelägen, som blifvit å hafsskären anlagda;

Skillinge åbor, att de anhöllo, det en sådan reglering måtte tillvägbringas, att fiskeläget befriades från erläggande till Christianstad af den nu utgående afgälden och åborne i stället finge, med vinnande af tryggad besittning å sina tomter, till kronan erlægga en billig afgift, jemförlig med den beskattning, andra svenska undersåter, som bebodde kronolägenheter, voro underkastade; varande vid detta yttrande bifogadt ett af en kommissionslandtmätare och 2:ne andra personer meddeladt intyg, att den jordrymd, som af fiskeläget upptoges, innehölle 5 tunne- 16 kappland grusmylla på mager kamperblandad grusbotten, hvaraf circa 1 tunne- 16 kappland utgjordes af vattendam, källsprångssidder och endast till torkning af fiskegarn tjenlig, men till odling nära oduglig mark, och att stället läge intill den östra kusten hade den olägenheten, att strandmalen vid sydostliga stormar bortspolades.

Kongl Maj:ts Befallningshafvande, att då någon reglering antagligen ej kunde ifrågakomma, med mindre fiskelägets innehafvare åtog sig att till staden Christianstad utgifva en, en gång för alla bestämd årlig afgäld, ungefärligen motsvarande den inkomst, staden eller dess borgmästare nu af fiskeläget åtnjöte, men fiskelägets åbor icke syntes vara benägne till ett dylikt åtagande, Kongl. Maj:ts Befallningshafvande ansåge sig böra hemställa, att Riksdagens skrifvelse icke måtte till någon Kongl. Maj:ts åtgärd för närvarande föranleda; samt

Kammar-kollegium, att, i enlighet med hvad stadsfullmäktige anmärkt, väl å ena sidan åbornes å Skillinge fiskeläge ställning icke vore jemförlig med deras, som å hafsskären sig nedsatt, men att, å den andra, ej heller kunde bestridas, att särdeles olämpligt vore, att statens egendom skulle af enskilde disponeras, på sätt med Skillinge vore förhållandet; att därför en förändring härutinnan syntes böra tillvägbringas, äfven om sådant skulle för statsverket medföra någon uppoffring, större eller mindre, desto heldre som kronan sjelf förordnat anslaget till staden och dymedelst i första rummet grundlagt eller möjliggjort det förhållande, som nu öfverklagats; att, då staden Christianstad icke ville och ej heller syntes vara pligtig att utan ersättning afstå från sina lagligen innehafvande rättigheter, och då emot det äskade beloppet. 250 R:dr, endast vore att anmärka, att det borde nedsättas till 244 R:dr eller med 6 R:dr, d. v. s. beloppet af fiskelägets gamla jordeboksränta, som nu af staden till kronan erlades, Kollegium funne sig böra hemställa, att denna ersättning komme staden till godo sålunda, att statsverket till staden utbetalade antingen årligen berörda summa, 244 R:dr,

eller ock på en gång ett häremot svarande kapitalbelopp efter den förvandlingsgrund, som af Kongl. Maj:t kunde finnas härvid skäligen böra följas.

Ehvad det ena eller andra alternativet ifrågakomme, blefve emellertid, enligt Kammar-kollegii tanke, följden, att, då staden deremot afstode från nu innehafvande rättighet till Skillinge fiskeläge, detta återginge till kronans disposition och syntes böra till nuvarande åbor under skattemannarätt, men utan skatteköpeskilling upplåtas; i hvilket afseende Kollegium ock afgifvit förslag till de föreskrifter, som borde lända till efterrättelse, och dervid hemställt, bland annat, att de nu för fiskelägets särskilda lägenheter utgående, i Riksdagens skrivelse omförmälda afgifter, tillhopa 221 R:dr 75 öre, framdeles borde till kronan erläggas i egenskap af en för all framtid fastställd och således orubblig ränta, hvaremot den gamla, nu i jordeboken förekommande jordeboksräntan, 4 R:dr B:ko eller 6 R:dr R:mt, komme att afföras.

Anmärkande Kollegium att, om ock den sålunda föreslagna nya räntan, sammanlagd för alla lägenheterna, vore, i jemförelse med gamla jordeboksräntan, ett större belopp, densamma likväl icke syntes oskäligen vid betraktande deraf: att den af åborne till summan bestämts och i flera år utgjorts; att beloppet för en hvar lägenhet vore en obetydlighet eller högst 4 R:dr 50 öre, att åborne hädanefter blefve från städjan 10 R:dr för hvarje lägenhet befriad, att deras klagomål afsett icke så mycket afgiftens belopp, som osäkerheten dels deraf och dels uti lägenheternes besittning; att de i dessa begge afseenden blefvo för framtiden betryggade och att de icke hade ringaste rättsanspråk på den skattemannarätt, hvaraf de, utan erläggande af någon skatteköpeskilling, skulle hädanefter komma i åtnjutande, utan vore den såsom ren gåfva af kronan att anse.

Sedan Kongl. Maj:t härjemte genom sin Befallningshafvandes i länet försorg erhållit en inforrad karta med beskrifning öfver egorna till Skillinge fiskeläge äfvensom, bland annat, en af Borgmästaren Clairfelt den 30 Juni 1871 uppgjord förteckning å fiskelägets särskilda lägenheter samt de åbor, som desamma för närvarande innehade, och de landgillesbelopp, som därför betalades, hvilken förteckning upptog samma belopp till inalles 216 R:dr 25 öre, erlagdt af 62 åbor, har Kongl. Maj:t detta ärende till nådig pröfning förehaft; Och vill, med anledning af hvad härvid förekommit, föreslå Riksdagen:

att Christianstads stad, emot det densamma afstår från sin rätt öfver ifrågavarande, till staden donerade fiskeläge, må såsom ersättning därför tilläggas ett årligt belopp af tvåhundra fyratio fyra riksdaler jemte frihet från den jordeboksränta, sex riksdaler, som staden nu har att för fiskeläget betala;

att berörda jordeboksränta ur jordeboken afföres, men i stället deruti för hvar och en af de med särskild åbo försedda lägenheterna i fiskeläget såsom ränta uppföres beloppet af det landgille, som nu är densamma påförd enligt den af borgmästaren Clairfelt den 30 Juni 1871 upprättade förteckning; och

att hvarje innehafvare af någon bland omförmälda lägenheter, som antingen kan förete borgmästarens i Christianstad derå för honom utfärdade städjobref eller ock visa sig hafva lägenheten genom laga fång förvärfvat från någon, som varit med sådant städjobref försedd, må hos Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i länet derå erhålla skattebref utan vidare omgång eller skatteköpeskillings erläggande.

De till denna fråga hörande handlingar skola tillställas det Utskott, till hvars handläggning frågan varder af Riksdagen öfverlemnad; och Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all Kongl. nåd och ynnest städse välbewägen.

OSCAR.

C. Fr. Wærn.

*Utdrag af Protokollet öfver Finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i Stats-Rådet å Stockholms Slott den 30 Ja-
nuari 1873.*

N ä r v a r a n d e:

Hans Excellens Herr Justitie-statsministern *Adlercreutz*,
Hans Excellens Herr Statsministern för utrikes ärendena *Björn-
stjerna*,
samt Statsråden:

Bredberg,
Berg,
Friherre Leijonhufvud,
Wærn,
Wennerberg,
Bergström,
Weidenhielm och
Friherre Alströmer.

Departements-chefen uppläste härefter till justering följande, i öfver-
ensstämmelse med Kongl. Maj:ts, på Stats-Rådets enhälliga tillstyrkande
fattade beslut, uppsatta förslag till Kongl. Maj:ts nådiga propositioner till
Riksdagen, nemligen:

3:o) enligt beslut den 3 innevarande månad.

h) om indragning på vissa vilkor till statsverket af den för närva-
rande åt Christianstads stad upplåtna rätt öfver Skillinge fiskeläge;

Hans Maj:t Konungen täcktes, enligt Stats-Rådets underdå-
niga tillstyrkande, i nåder gilla berörda förslag, sådana de
finnas detta protokoll bilagde, och befallde, att, i öfverens-
stämmelse dermed, nådiga propositioner skulle till Riks-
dagen aflätas.

Ex protocollo
Mildhog Lundgren.